

FAŠIZMAS ITALIJOJE

Italijos fašistų partijos vėliava

FAŠIZMO SĄVOKA

Fašizmas – sąvoka naudojama apibūdinti dešinėsios pakraipos autoritarinį politinį judėjimą, kuris nuo 1922 m. iki 1943 m. valdė Italiją, vadovaujant Benito Musoliniui.

KODĖL FAŠIZMAS ATĖJO Į ITALIJĄ?

- Italai jautėsi apgauti savo sąjungininkų po IPK baigties, nes negavo jiems per karą žadėtų žemių;
- Gyventojai buvo nepatenkinti politikais – kaltino juos, kad įtraukė Italiją į karą;
- Didelės Italijos skolos JAV ir Didžiajai Britanijai smukino ekonomiką;
- Dėl visuotinio nepasitenkinimo prasidėjo streikai.

KADA FAŠIZMAS ATĒJO Ļ ITALIJĀ?

- **1919** m. susikūrē Italijas fašistu būriai, kurie vykdē kitu partiju puldinējumus, muštynes ar net žudynes;
- **1921** m. fašistai pasiskelbē partija ir ģkūrē *Tautinē fašistu partija*.
- Jos vadu (*duče*) tapo B. Musolinis.

FAŠIZMO IDĖJOS

- “Musolinis visada teisus”;
- Aukštino baltųjų rasę bei savo tautą;
- Didžiausia vertybė – valstybė ir nacija;
- Vertinama drausmė ir paklusnumas;
- Jų supratimu, fašistai visada turi būti pasirengę karui.

Fasces

KAIP FAŠIZMAS ATĖJO Į VALDŽIĄ?

- 1922 m. spalio mėn. B. Musolinis suorganizavo fašistų žygį į Romą, nes buvo pasipiktinę valdžios neveiklumu.
- Vyriausybė nesiėmė ryžtingų veiksmų. Tarp verslininkų ir valdžios atstovų buvo tokių, kurie tikėjo B. Musolinio sėkme.
- Bijodamas pilietinio karo, karalius Emanuelis III pavedė B. Musoliniui sudaryti vyriausybę ir aukščiausioji valdžia atiteko fašistams.

Benitas Musolinis
(1883 – 1945 m.)

Benito Mussolinis ir juodmarškiniai fašistai 1920 m.

POLITINIAI IR SOCIALINIAI PERTVARKYMAI:

- Uždraustos profesinės sąjungos, streikai;
- įvesta cenzūra;
- sukurta politinė policija opozicijai persekioti;
- Valstybines pareigas galėjo eiti tik fašistų partijos nariai;
- Valstybė rėmė daugiavaikes šeimas, neturtingiems vaikams skirdavo vadovėlių ir maisto.

Rezultatas: B. Musolinis įgijo neribotą valdžią, sumažėjo nusikalstamumas, buvo sunaikinta mafija, Italijos fašizmas tapo sektinu pavyzdžiu kitose šalyse

PERTVARKYMAI EKONOMIKOJE:

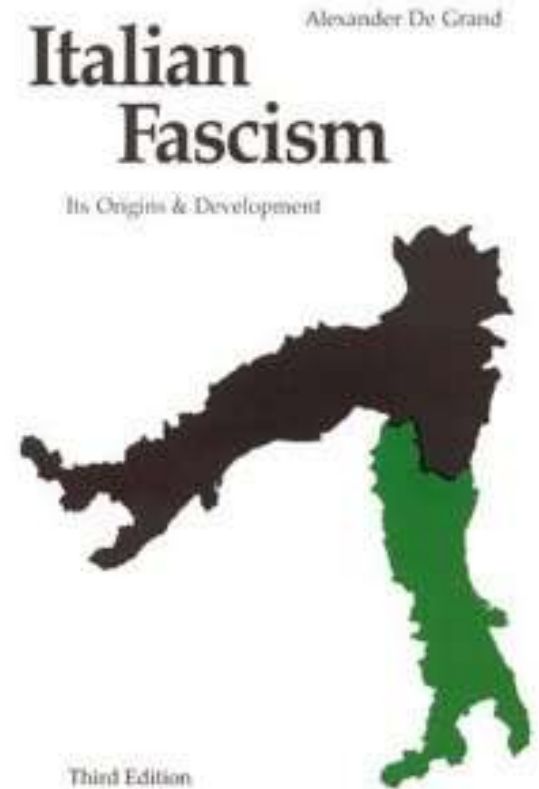
- Nutraukta parama nepelningoms įmonėms ir pramonės šakoms – remiamos tik pelningos;
- Ribotas importas;
- Valstybė finansavo karo pramonę, transporto bendroves, statė viešbučius, tiesė kelius, sausino pelkes.

***Rezultatas:** Šalies ekonomika pagyvėjo, bet augimo tempas dar buvo lėtas, produktai brangūs. Sumažėjo nedarbas, padidėjo žemės ūkio produktų gamyba.*

UŽSIENIO POLITIKA:

- Fašizmo ideologijai būdingas karinės ekspansijos propogavimas – nuo XX a. 4-ojo dešimtmečio vidurio Italija pradėjo ekspansinę užsienio politiką;
- Atkurti geri santykiai su popiežiumi, kad būtų pakeltas autoritetas užsienyje, B. Musolinis taptų tvarkos, ramybės, tobulėjimo ir vienybės simbolis;
- Politika darėsi vis agresyvesnė – dėl agresijos Italija pašalinta iš Tautų Sąjungos;
- Pablogėjo santykiai su Prancūzija, Didžiąja Britanija, bet pagerėjo su nacistine Vokietija, su kuria vėliau įsipareigojo remti viena kitą, jei kiltų karas.

Ekspansija – valstybių, monopolijų įtakos ir viešpatavimo sferų plėtimas.

ŠALTINIAI

Istorijos vadovėlis 12 klasei I dalis.

<http://www.econlib.org/library/Enc/Fascism.html>

http://www.banned-books.com/truth-seeker/1994archive/121_3/ts213l.html

<http://www.lewrockwell.com/dilorenzo/dilorenzo85.html>

Ačiū už dėmesį

Akvilė Kriaučiūnaitė
Austė Vyšniauskaitė
2012, Vilnius